

WOJEWODA MAZOWIECKI

LEX.R.4131.10.2017.PG

Warszawa, dnia 31 marca 2017 r.

**Rada Gminy
Magnuszew**

Rozstrzygnięcie nadzorcze

Na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016 roku, poz. 446, poz. 1579, poz. 1948)

stwierdzam nieważność

uchwały nr VII/189/17 Rady Gminy Magnuszew z dnia 1 marca 2017 roku w sprawie przeprowadzenia referendum lokalnego w istotnych sprawach dotyczących mieszkańców gminy Magnuszew.

Uzasadnienie.

Rada Gminy Magnuszew, w oparciu o art. 11 ust. 1, art. 12, art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy o samorządzie gminnym oraz art. 2 ust. 1 pkt 2 i 3, art. 4, art. 9 ustawy z dnia 15 września 2000 r. o referendum lokalnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 400), postanowiła o przeprowadzeniu referendum gminnego, ustalając następującą treść pytania w referendum:

„Czy Pan/Pani zgadza się na lokalizację i budowę sieci elektroenergetycznej 400 kV w terenie zurbanizowanym oraz przeznaczonym pod budownictwo mieszkaniowe, zagrodowe i rekreacji indywidualnej zgodnie z ustaleniami Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Magnuszew.”.

Przedmiotowa uchwała w ocenie organu nadzoru narusza obowiązujący porządek prawny w sposób istotny.

Wskazane w podstawie prawnej przepisy art. 2 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy z dnia 15 września 2000 r. o referendum lokalnym brzmią:

Art. 2. 1. W referendum lokalnym, zwanym dalej "referendum", mieszkańcy jednostki samorządu terytorialnego jako członkowie wspólnoty samorządowej wyrażają w drodze głosowania swoją wolę:

- 2) co do sposobu rozstrzygnięcia sprawy dotyczącej tej wspólnoty, mieszczącej się w zakresie zadań i kompetencji organów danej jednostki;
- 3) w innych istotnych sprawach, dotyczących społecznych, gospodarczych lub kulturowych więzi łączących tę wspólnotę.

Z kolei, zgodnie z art. 65 tejże ustawy: *Jeżeli referendum zakończy się wynikiem rozstrzygającym w sprawie poddanej pod referendum, właściwy organ jednostki samorządu terytorialnego niezwłocznie podejmie czynności w celu jej realizacji.*

Przywołane wyżej przepisy wskazują, że referendum gminne może dotyczyć wyłącznie spraw pozostających w kompetencjach organów gminy. Wynika to wprost z treści art. 2 ust. 1 pkt 2 cytowanej ustawy: sprawa ma się mieścić „w zakresie zadań i kompetencji organów danej jednostki”. Założenie takie odnosi się także do wskazanego w podstawie prawnej punktu 3. przepisu, mówiącego o „innych istotnych sprawach”. Gdyby przyjąć inne rozumienie przepisu, realizacja art. 65 ustawy, cytowanego wyżej, byłaby niemożliwa – właściwy organ jednostki samorządu ma obowiązek podjąć czynności w celu realizacji rozstrzygnięcia, a podjąć je może wyłącznie w ramach przyznanych mu kompetencji.

Zgodnie z poglądem Trybunału Konstytucyjnego, wyrażonym w wyroku z dnia 26 lutego 2003 r., K 30/02, art. 2 u.r.l. należy tak interpretować, iż nie wyłącza on prawa członków lokalnej wspólnoty do decydowania w drodze referendum o istotnych dla tej wspólnoty kwestiach, które wykraczają poza zadania i kompetencje lokalnych organów (jak wskazano w uzasadnieniu uchwały), jednakże czyniąc w tym zakresie zastrzeżenie. W każdym bowiem przypadku, także w przypadku gdy referendum będzie miało charakter opiniodawczy czy konsultacyjny, przedmiotem jego mogą być tylko sprawy wymagające jednoznacznego rozstrzygnięcia (z uwagi na art. 65 u.r.l.), a zatem takie, które wymagają sformalizowania i czasem uprzednich, a zawsze następczych działań jednostki samorządu terytorialnego. Innymi słowy, referendum opiniodawcze lub konsultacyjne będzie możliwe do przeprowadzenia, jeśli tylko ma ono moc współkształtowania procesów decyzyjnych, odnoszących się do wspólnoty. Jak wskazuje dalej Trybunał Sprawiedliwości prawo do referendum „przysługuje nie tylko w sprawach, które ustawowo są zastrzeżone dla wiążącego rozstrzygnięcia przez mieszkańców (np. samoopodatkowanie), ale i w takich, gdzie wola mieszkańców współkształtuje sposób zarządzania sprawami dotyczącymi tej wspólnoty. Wynik tego referendum z formalnoprawnego punktu widzenia nie jest wprawdzie wiążący co do sposobu załatwienia sprawy, jednak obliguje organy władz publicznych do określonego zachowania”. „Oznacza to, że w zakresie zadań publicznych, zastrzeżonych ustawowo dla innych władz i organów zarówno państwowych, jak i samorządowych – mieszkańcy mają prawo wypowiedzenia się tylko w zakresie, w jakim postanowienia odpowiednich ustaw (uchwał) mogą stanowić materie referendum, zaś wynik takiego referendum może oddziaływać kształtująco – w istniejącym porządku konstytucyjnym – na sposób rozstrzygnięcia sprawy dotyczącej także danej wspólnoty samorządowej.”

Tymczasem przedmiotem referendum, określonym w badanej uchwale, jest lokalizacja i budowa sieci elektroenergetycznej 400 kV. Sformułowanie jest enigmatyczne, niemniej w dostępnych źródłach można pozyskać wiedzę o istocie sprawy. Mianowicie, ustawa z dnia 24 lipca 2015 roku o przygotowaniu i realizacji strategicznych inwestycji w zakresie sieci przesyłowych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1812, oraz z 2017 r. poz. 635) przewiduje w załączniku w pkt 24 „Budowa linii Kozienice – Miłosna”, Budowa ta podlega reżimowi wskazanej ustawy, dotyczącej realizacji strategicznych inwestycji w zakresie sieci przesyłowych. Ustawa

ta nie przewiduje żadnych kompetencji organów Gminy Magnuszew, które mogłyby być wykorzystane dla realizacji rozstrzygnięcia referendum.

Co więcej art. 11 ust. 2 tej ustawy przewiduje związanie decyzją właściwych organów przy sporządzaniu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Dlatego też odwoływanie się w pytaniu referendalnym do studium w sytuacji, w której występuje prymat decyzji nad studium jest wprowadzające w błąd.

Z powyższych względów niedopuszczalne jest przeprowadzenie referendum w sprawie wskazanej w badanej uchwale. Poddanie pod referendum kwestii budowy i lokalizacji istniejącej linii elektroenergetycznej wprowadza w błąd adresatów pytania, gdyż w rzeczywistości chodzi o modernizację linii, a przy braku kompetencji organów gminy w sprawie owej modernizacji, stanowi o istotnym naruszeniu przepisu art. 2 ust. 1 pkt. 2 i 3 ustawy o referendum lokalnym. Stąd niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze jest konieczne.

Na niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze Gminie przysługuje skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie w terminie 30 dni od daty doręczenia wnoszona za moim pośrednictwem.

Informuję, że rozstrzygnięcie nadzorcze **wstrzymuje wykonanie uchwały z mocy prawa** z dniem jego doręczenia.

WOJEWODA MAZOWIECKI

Zdzisław Szipiera